

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA OSTROŁĘKI**

z dnia r.

zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia nazw ulic i placów w mieście Ostrołęka

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r. poz. 446 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. z 2016r. poz. 744) uchwała się, co następuje:

§ 1.

W załączniku Nr 1 do uchwały Nr VI/30/85 Miejskiej Rady Narodowej w Ostrołęce z dnia 14 stycznia 1985r. w sprawie ustalenia nazw ulic i placów w mieście Ostrołęka (Dz. Urz. Województwa Ostrołęckiego Nr 4 poz. 54) w pkt 167 wyrazy „**Wincentego Pstrowskiego**” zastępuje się wyrazami „**Ignacego Jana Paderewskiego**”.

§ 2.

Dopuszcza się używanie, zamiast pełnej nazwy ulicy, nazwy w zapisie skróconym „**I. J. Paderewskiego**”.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ostrołęki.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Uzasadnienie do Uchwały Nr

Rady Miasta Ostrołęki

z dnia r.

W dniu 2 września 2016r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, zwana dalej *ustawą*. Zgodnie z art. 1, pkt 1 *ustawy* nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować.

Ustawa określa, że za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989.

Jednostki samorządu terytorialnego mają ustawowy obowiązek – w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie *ustawy* – zmienić nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób. W przypadku niewykonania tego obowiązku wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nową – zgodną z duchem *ustawy* – nazwę, w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął wyżej wymieniony 12-miesięczny termin.

W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, jako wypełniająca normę art. 1 *ustawy*, powinna zostać zmieniona nazwa ulicy **Wincentego Pstrowskiego**.

Wincenty Pstrowski (1904–1948) – górnik, rębacz dołowy w Kopalni „Jadwiga” w Zabrze, od 1946 członek PPR. Z inspiracji partii komunistycznej inicjator opartej o wzorce sowieckie stalinowskiej kampanii „współzawodnictwa pracy”.

Urodził się 28 maja 1904 r. w Wierzbnie w powiecie miechowskim. Nie miał żadnego wykształcenia. Pracował jako robotnik wiejski. W 1928 r. przeniósł się do Sosnowca, gdzie znalazł pracę w kopalni „Mortimer”. W wyniku wielkiego kryzysu gospodarczego utracił zatrudnienie i przez pewien czas utrzymywał się wydobywając węgiel w tzw. biedaszybach. W 1937 r. wyemigrował do Belgii – podjął pracę w jednej

z tamtejszych kopalń węgla kamiennego (rejon Mons). Po zajęciu Belgii przez Niemców w 1940 r. wstąpił do Komunistycznej Partii Belgii i zaangażował się w belgijski ruch oporu. Do kraju powrócił w 1946 r. Został zatrudniony w Kopalni Węgla Kamiennego „Jadwiga” w Zabrze. Wstąpił do PPR i został robotnikiem – aktywistą partyjnym, czynnie zaangażowanym w partyjne akcje propagandowe przed wyborami do Sejmu Ustawodawczego. W Polsce, po siłowym zaprowadzeniu reżimu komunistycznego, jednym z najdotkliwszych problemów, przed którym stanęła władza „ludowa”, było przeciwdziałanie dramatycznie niskiej wydajności pracy. Do połowy 1947 r. komuniści nie korzystali z sowieckich wzorców masowego „współzawodnictwa pracy”. Jakościową zmianę w praktycznym forsowaniu zaprowadzania współzawodnictwa i wyścigu pracy

w skali ogólnokrajowej przyniosły dopiero sfałszowane wybory i sięgające tego samego czasu znaczące umocnienie systemu władzy po spacyfikowaniu podziemia niepodległościowego.

Kilka miesięcy po sfałszowanych wyborach, pod nadzorem aparatu partyjno-państwowego w lipcu 1947 r. Pstrowski rozpoczął wzorowaną na bolszewickim tzw. ruchu stachanowskim akcją propagandową, publikując w katowickiej „Trybunie Robotniczej” otwarty list do polskich górników Kto wyrobi więcej ode mnie? Wzywał ich do przekraczania norm wydobywania węgla. To miała być jedna z form propagandowej mobilizacji robotników wokół nowej władzy i haseł „budowy Polski Ludowej”. Był wielokrotnie nagradzany i odznaczany przez władze komunistyczne.

Pstrowski zmarł 18 kwietnia 1948 r. w Krakowie po kilkutygodniowej chorobie. Bezpośrednio po jego śmierci zapoczątkowano państwowy kult Pstrowskiego jako „pierwszego przodownika pracy”.

Realizując postanowienia art. 1, pkt 1 *ustawy* proponuje się zastąpienie dotychczasowej nazwy ulicy **Wincentego Pstrowskiego** nazwą ulica **Ignacego Jana Paderewskiego**.

Ignacy Jan Paderewski herbu Jelita (ur. 18 listopada 1860 r. w Kuryłówce, zm. 29 czerwca 1941 r. w Nowym Jorku) - pianista, kompozytor, działacz społeczny i mąż stanu, który jako premier i minister spraw zagranicznych podpisał w imieniu Polski traktat wersalski.

W 1872 roku rozpoczął studia w Instytucie Muzycznym w Warszawie. Od 1881 roku kontynuował studia muzyczne w Berlinie, a następnie w Wiedniu, m.in. pod okiem słynnego profesora Teodora Leszetyckiego. W tym czasie powstawały jego pierwsze ważne kompozycje. W 1888 roku zagrał serię koncertów w paryskiej Salle Erard, które zapoczątkowały wielką karierę pianisty. Pierwsze amerykańskie tournée Paderewskiego, które odbyło się w 1891 roku przyniosło mu kolejny sukces. Odtąd występował prawie we wszystkich krajach Europy i obu Ameryk, a także w Afryce (1912) i Australii (1904). Nadal zajmował się kompozycją. Napisał m.in.: Koncert a-moll na fortepian i orkiestrę op. 17 (1888), operę "Manru" (1900) i Symfonię h-moll "Polonię" (1907), która powstała jako "hołd patriotyczny dla ojczyzny". Ukończenie symfonii i pierwsze jej wykonania – w latach 1909-1910 – zbiegły się z 500-leciem bitwy pod Grunwaldem i odsłonięciem w Krakowie Pomnika Grunwaldzkiego, którego Paderewski był fundatorem. Podczas tej uroczystości, w obecności 150 tysięcy ludzi, pianista wygłosił płomienne przemówienie. Działalność kompozytorską Paderewski porzucił około 1910 roku, kiedy był u szczytu kariery pianistycznej.

Po wybuchu I wojny światowej zaangażował się w działalność społeczno-polityczną. Pomagał w prowadzeniu, założonego przez Henryka Sienkiewicza w styczniu 1915 roku, Generalnego Komitetu Pomocy Ofiarom Wojny w Polsce. W lutym 1915 roku wyjechał ze Szwajcarii i przez Francję i Wielką Brytanię dotarł do Stanów Zjednoczonych. Tam aktywnie wspierał różne inicjatywy na rzecz niepodległej Polski. Zorganizował ponad 300 spotkań połączonych z koncertami, na których przemawiał i zachęcał do udzielania pomocy walczącym o wolność Polakom. To m.in. w wyniku jego działań do Armii Polskiej we Francji zgłosiło się prawie 30 tysięcy ochotników z USA. Dzięki osobistym wpływom Paderewski dotarł do prezydenta Thomasa Woodrowa Wilsona, przekonując go do wsparcia sprawy polskiej. W styczniu 1917 roku przedstawił mu memoriał dotyczący konieczności odbudowy niepodległego państwa polskiego. 28 sierpnia 1917 został członkiem Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu i jego przedstawicielem w USA. Przyczynił się do tego, że w ogłoszonym 8 stycznia 1918 orędziu prezydenta USA do Kongresu znalazł się punkt dotyczący odbudowy niepodległej Polski. Paderewski odegrał też istotną rolę w przyjęciu 3 czerwca 1918 deklaracji, w której Wielka Brytania, Francja i Włochy uznały powstanie zjednoczonej i wolnej Polski za warunek sprawiedliwego i trwałego pokoju w Europie.

25 grudnia 1918 na pokładzie brytyjskiego krążownika "Concord" Paderewski przybył do Gdańska. Następnego dnia dotarł do Poznania. Jego wizyta wywołała w mieście wielką patriotyczną manifestację, przyczyniając się do wybuchu Powstania Wielkopolskiego. Równie entuzjastycznie, na początku stycznia 1919 roku, przyjęto go w Warszawie, gdzie pod hotelem "Bristol" witany był przez wielotysięczny tłum. Przemawiając do zebranych ludzi Paderewski oświadczył: "Nie przyszedłem po dostojęstwa, sławę, zaszczyty, lecz aby służyć, ale nie jakiemuś stronnictwu. Szanuję wszystkie stronnictwa, lecz nie będę należał do żadnego. Stronnictwo powinno być jedno: Polska, i temu jednemu służyć będą do śmierci".

16 stycznia 1919 Naczelnik Państwa Józef Piłsudski powołał Ignacego Jana Paderewskiego na stanowisko prezesa Rady Ministrów i ministra spraw zagranicznych oraz delegata polskiego na konferencję pokojową w Paryżu. W przekonaniu Piłsudskiego, osoba Paderewskiego, gwarantowała zasypanie podziałów między prawicą i lewicą w tak ważnym dla Polski momencie.

28 czerwca 1919 Paderewski w imieniu Polski złożył podpis pod traktatem wersalskim. Z funkcji premiera ustąpił 9 grudnia 1919. W styczniu 1920 roku wyjechał do Szwajcarii. Za granicą nadal reprezentował Polskę, będąc delegatem przy Radzie Ambasadorów i delegatem do Ligi Narodów. Utrzymywał kontakt z krajem, wspierając finansowo, założoną z jego funduszy "Rzeczpospolitą", którą redagował Stanisław Stroński. W 1924 roku sprzedał gazetę i na pewien czas wycofał się z działalności politycznej.

W latach 30 zaangażował się w proces jednoczenia sił opozycyjnych wobec rządów sanacji. W swojej willi w szwajcarskim Morges spotykał się z Wincentym Witosem, gen. Władysławem Sikorskim i gen. Józefem Hallerem, stając się jednym z inicjatorów powstania tzw. Frontu Morges. W 1937 roku poparł ideę zjednoczenia Narodowej Partii Robotniczej, Chrześcijańskiej Demokracji i Związku Hallerczyków w ramach Stronnictwa Pracy.

Po wybuchu II wojny światowej, mimo podeszłego wieku, objął przewodnictwo powstałej w grudniu 1939 roku we Francji Rady Narodowej RP. W tym czasie jego szwajcarska siedziba stała się ważnym ośrodkiem działalności polskiej emigracji politycznej. W sierpniu 1940 roku Paderewski podjął decyzję o wyjeździe do Stanów Zjednoczonych, aby ponownie szukać pomocy dla Polski. W radiowym przemówieniu, wygłoszonym tuż przed opuszczeniem Szwajcarii, mówił: "Poświęciłem życie dla swojej Ojczyzny. Służyłem jej z całego serca i ze wszystkich sił moich, a wiecie, jak bardzo jest ona teraz nieszczęśliwa i jak cierpi. To ona wezwała mnie do służby. W takich okolicznościach nie liczy się ani wiek, ani stan zdrowia, ani ryzyko ciężkiej i długiej podróży".

Ignacy Jan Paderewski zmarł 29 czerwca 1941 w Nowym Jorku. Pochowany został na cmentarzu wojskowym Arlington w Waszyngtonie. W 1992 roku jego prochy zostały sprowadzone do Polski i złożone w archikatedrze św. Jana w Warszawie. Ignacy Jan Paderewski odznaczony był m.in. Wielką Wstęgą Orderu Orła Białego, Wielką Wstęgą Orderu Polonia Restituta i pośmiertnie Krzyżem Orderu Wojennego Virtuti Militari.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 *ustawy*, pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie *ustawy* są wolne od opłat.

Ponadto mieszkańcy nie mają obowiązku wymiany dokumentów, gdyż wszystkie dokumenty zawierające dotychczasową nazwę ulicy zachowują swoją ważność - stwierdza to jednoznacznie art. 5 ust. 2 *ustawy*.